Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Maria Jesus Otaegi Aranburu

Astigarraga, Gipuzkoa (1932)

Aurkibidea

Biografia

Astigarragan kalean bertan zegoen Apaiztegiberri etxean jaio zen. Aita Beizamatik etorria zuen eta ama, berriz, donostiarra. Aita saskigilea ("xexteroa") zuen eta Astigarragan bertan egiten zuen lan. Mojen ikastetxean ikasi zuen; baina ez zitzaion ikastea gustatzen, eta 14 urterekin Donostiara joan zen josten ikastera. 21 urtera arte aritu zen han, eta orduan erabaki zuen jostea hartzea ogibide: Astigarragan hasi zen lanean bere kontura, emakume batzuk laguntzaile hartuta. Ezkondu eta bi seme-alaba izan zituen.

Zintak

ATG-024

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Ansa, Ainhoa
- **Data**: 2010-10-14
- **Iraupena**: 62 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Beizamatik Astigarragara

- **Erref**: ATG-024/002
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:00:17. **Bukatu**: 00:02:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Aita Beizamakoa zen, saskigilea. Eta Astigarragan familiak tailer bat jarriko zuela eta, bertara joan zen bizitzera.

2. Poliomielitis gaixotasuna

- **Erref**: ATG-024/004
- **Iraupena**: 0:01:24. **Hasi**: 00:04:38. **Bukatu**: 00:06:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Anaia txiki bat hil egin zizaion Maria Jesusi "polio" edo poliomielitis gaixotasuna zela eta. Egon ziren beste kasu batzuk Astigarragan.

3. Apaiztegiberri etxea

- **Erref**: ATG-024/005
- **Iraupena**: 0:02:28. **Hasi**: 00:06:02. **Bukatu**: 00:08:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Apaiztegiberri etxea nolakoa zen azaltzen du Maria Jesusek. Garbitasunak egiteko eskuz egiten zuten dena.

4. Moja eskola

- **Erref**: ATG-024/007
- **Iraupena**: 0:03:50. **Hasi**: 00:09:05. **Bukatu**: 00:12:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:
Moja eskolara joan zen Maria Jesus. Frankistak ziren mojak, eta ezin izaten zuten euskaraz hitz bat ere egin.

5. Eskolan abesti elizkoiak

- **Erref**: ATG-024/009
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:15:38. **Bukatu**: 00:16:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:
Ez zioten Francori abesten, mojak frankistak ziren arren. Eskola publikotan aldiz, bai.

6. Markesak ihes egin zuenekoa

- **Erref**: ATG-024/010
- **Iraupena**: 0:03:08. **Hasi**: 00:16:39. **Bukatu**: 00:19:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Gerrak bere marka utzi zuen Astigarraga herrian. Maria Jesusek oroitzen du soldaduek herriko bikarioa atxilotu zutela, izurrgarrizko zarata egin baitzuten. Markesaren etxean gordetzen ziren herritarrak, gerratik babesteko.

7. Aitak babarruna ezkutatu

- **Erref**: ATG-024/012
- **Iraupena**: 0:02:32. **Hasi**: 00:22:19. **Bukatu**: 00:24:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Kontrabandoa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Aitari familiak baserriko babarruna ematen zion, eta honek etxera eramaten zuen tranbian, errege sagarren azpian.

8. Jostun bizimodua

- **Erref**: ATG-024/014
- **Iraupena**: 0:02:37. **Hasi**: 00:25:08. **Bukatu**: 00:27:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Hamalau urterekin eskola utzi zuen, eta jostun joan zen Donostiako tailer batera. Hogeita bat urte bete zituenean, bere kontura jarri zen lanean jostun gisa. Lan mordoa izaten zuen, eta bi nesken laguntzaz egiten zuen dena. Ezkontzako soinekoak egiteagatik mila pezeta irabazten zituen Maria Jesusek.

9. Umeentzat apaindurak

- **Erref**: ATG-024/016
- **Iraupena**: 0:03:06. **Hasi**: 00:28:34. **Bukatu**: 00:31:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Apaintzea
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Alabaren haurdunaldia gaizki pasa zuen, baina ongi jaio zen alaba. Semea ere bai. Garai batean umeentzat egiten ziren apaindurak azaltzen dizkigu Maria Jesusek.

10. Sexuaz ez zen orain bezala hitz egiten

- **Erref**: ATG-024/018
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:32:37. **Bukatu**: 00:33:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua

Laburpena:
Sexu kontuez errespetuz eta diskrezioz hitz egiten zuten.

11. Bataiorako arropa berezia

- **Erref**: ATG-024/019
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:33:35. **Bukatu**: 00:36:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Garai batean haurrak bi edo hiru egun zituenean bataiatzen zen.

12. Heriotza gertatzen zenean

- **Erref**: ATG-024/021
- **Iraupena**: 0:04:21. **Hasi**: 00:37:11. **Bukatu**: 00:41:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:
Norbait hiltzen zenean egiten zituztenak azaltzen ditu Maria Jesusek.

13. Entierro motak

- **Erref**: ATG-024/023

- **Iraupena**: 0:00:54. **Hasi**: 00:41:46. **Bukatu**: 00:42:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Diruaren araberako entierroak egiten ziren garai batean.

14. Mezatik ihes

- **Erref**: ATG-024/026
- **Iraupena**: 0:03:17. **Hasi**: 00:44:26. **Bukatu**: 00:47:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:
Maria Jesusek, ahal zuenean, bezperetara joan beharrean Hernaniko zinemara egiten zuen ihes.

15. Kalea vs. baserria

- **Erref**: ATG-024/028
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:49:41. **Bukatu**: 00:51:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Hernani eta Donostia aldera joaten ziren zinemara eta dantzara. Oialumen baserritar jendea biltzen zen batez ere, eta giro hori ez zitzaion Maria Jesusi gustatzen.

16. Donostian gehiena erdaraz

- **Erref**: ATG-024/030
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:52:35. **Bukatu**: 00:54:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:
Donostian ez zuen jende euskaldunik ezagutu ia.

17. Gurasoei zuka

- **Erref**: ATG-024/032
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:55:38. **Bukatu**: 00:57:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Berorika ez zuen ikasi Maria Jesusek. Gurasoei zuka egiten zien, eta senideei hika.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-24

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com